

RECHTEN VAN KINDEREN IN RELATIE TOT DE DIGITALE WERELD

Het thema van Kinderrechtendag 2025 is "Mijn dag, mijn rechten", waarbij de nadruk ligt op het actief luisteren naar kinderen om hun dagelijkse leven en de naleving van hun rechten beter te begrijpen en te bevorderen. Een ander belangrijk thema is "Het recht van het kind op de dag van vandaag", dat zich richt op het erkennen van het leven van kinderen in het hier en nu, in plaats van alleen op de toekomst. In het hier en nu leven kinderen in een digitale wereld, met vele voordelen, maar ook gevaren.

Bijna alle onderdelen van ons dagelijks leven worden tegenwoordig beïnvloed door de digitale wereld, en vaak zijn we er ook sterk van afhankelijk. Kinderen maken hier volwaardig deel van uit: ze gebruiken het internet om te leren, contact te houden, te spelen en zichzelf te uiten. Ongeveer één op de drie internetgebruikers wereldwijd is een kind. Toch zijn het internet en de meeste digitale technologieën niet ontwikkeld met het welzijn of het belang van het kind als uitgangspunt.

Internationaal is erkend dat de rechten van de mens evenzeer gelden voor kinderen als voor volwassenen. Omdat kinderen nog moeten groeien, leren en zich ontwikkelen, verdienen zij extra zorg en ondersteuning. Overheden en volwassenen hebben daarom een speciale verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat kinderen hun rechten daadwerkelijk kunnen uitoefenen. Daarbij is het belangrijk een balans te vinden tussen bescherming tegen risico's en respect voor hun groeiende zelfstandigheid.

De publicatie in 2021 van General Comment nr. 25 met richtlijnen over de rechten van het kind in relatie tot de digitale omgeving door het VN-Comité voor de Rechten van het Kind betekende een belangrijke stap vooruit. General Comment nr. 25 bevestigt dat kinderrechten niet ophouden bij de grens tussen de fysieke en de digitale wereld. Staten die partij zijn bij het VN-Kinderrechtenverdrag moeten bij het ontwerpen, aanbieden en reguleren van digitale diensten, het belang van het kind centraal stellen.

Volgens General Comment nr. 25 moeten kinderen en jongeren veilig kunnen internetten en actief deelnemen aan de digitale samenleving. Overheden ondersteunen ouders en verzorgers bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden, zodat zij hun kinderen beter kunnen begeleiden bij hun online activiteiten. Scholen spelen hierbij ook een rol: digitale geletterdheid en mediawijsheid horen een vaste plek in het onderwijs te krijgen, zodat kinderen leren omgaan met informatie, technologie en sociale media op een bewuste en verantwoorde manier.

Tegelijkertijd is het nodig kritisch te kijken naar hoe digitale platforms functioneren. Veel sociale-mediabedrijven verdienen geld door de aandacht van gebruikers vast te houden en door persoonlijke gegevens te verzamelen. De handel in gegevens van kinderen moet strikt worden beperkt en goed worden gecontroleerd. Bedrijven moeten duidelijk zijn over welke gegevens zij verzamelen, hoe ze deze gebruiken en met wie ze ze delen. Staten moeten erop toezien dat commerciële exploitatie van kindgegevens wordt tegengegaan.

Ook brengt overmatig schermgebruik gezondheidsrisico's met zich mee. Langdurig gebruik van digitale apparaten kan leiden tot prikkelbaarheid, concentratieproblemen, hoofdpijn, bijziendheid, overgewicht, stress, somberheid of gameverslaving. Ouders, scholen en zorginstellingen kunnen samenwerken om kinderen te helpen een gezonde balans te vinden tussen online en offline activiteiten.

General Comment nr. 25 legt de nadruk op de verantwoordelijkheid van staten om kinderen te beschermen tegen online geweld, zoals pesten, kinderlokken, seksuele uitbuiting en misbruik. Tegelijkertijd wijst de General Comment erop dat kinderen recht hebben op toegang tot informatie,

onderwijs, cultuur en maatschappelijke deelname – ook in de digitale omgeving. Het vraagt om een zorgvuldige afweging tussen bescherming en vrijheid. Wettelijk worden de kinderen in Suriname beschermd tegen online criminele activiteiten. Voorlichting blijft een belangrijke preventie maatregel.

Van bedrijven wordt verwacht dat zij bij hun producten en diensten hoge normen hanteren op het gebied van ethiek, privacy en veiligheid. Zij moeten het belang van het kind meewegen bij ontwerpkeuzes, algoritmen, dataverwerking en commerciële strategieën. Alleen wanneer digitale omgevingen zijn ingericht met aandacht voor de rechten en het welzijn van kinderen, kan technologie bijdragen aan hun ontwikkeling.

Hoe kunnen ouders ervoor zorgen dat kinderen beschermd zijn op internet?

- 1. Wees geïnteresseerd in de online wereld van uw kind*
- 2. Ga een gesprek aan over privacy op het internet*
- 3. Houd de communicatielijnen open met uw kind.*
- 4. Let op signalen van cyberpesten.*

Op de website van de Telecommunicatie Autoriteit Suriname zijn er richtlijnen voor ouders, opvoeders en leerkrachten voor Online Bescherming van Kinderen.

Indien uw kind het slachtoffer wordt van enige vorm van online geweld, doet u aangifte bij de politie.

Namens het **bestuur Universiteitsinstituut Kinderrechten (UK):**

Mr. dr. Maya Manohar

Mr. Nicole Bakker Msc.

Het bestuur van UK bestaat verder uit de leden: Mr. A. Kalloe en Drs. S. de Vries.

Faculteit der Juridische Wetenschappen/ Anton de Kom Universiteit van Suriname

Emailadres: uk.fjw@uvs.edu